

ความบกพร่องทางการเรียนรู้ The Ins and Outs of Learning Disabilities.

ปัญหาการเรียนรู้ (LD) เป็นคำทั่วไปที่ใช้กันในสหรัฐอเมริกา หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ระบบประสาทในหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นความผิดปกติที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิต เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน หรือคิดเลข อีกทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อทักษะในระดับที่สูงกว่านั้นได้ด้วย เช่น ทักษะในการจัดระบบ การควบคุมเวลา และการคิดหาเหตุผลที่เป็นนามธรรม

ปัญหาการเรียนรู้ (LD) นี้สามารถจำแนกออกเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างใน 4 ด้านที่เกี่ยวกับการรับข้อมูลเข้าไปไว้ในสมอง คือ **การนำเข้า** (input) การทำความเข้าใจข้อมูลนั้น (Integration) จัดเก็บเพื่อเรียกข้อมูลนั้นกลับมาใช้ในภายหลัง หรือ **การจดจำ** (Memory) หรือการเรียกข้อมูลนั้นกลับมาใช้งาน (Output) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การนำเข้า (Input)

ในขั้นแรก ข้อมูลจะถูกนำเข้าไปสู่สมองผ่านทางตา (สิ่งที่ตามองเห็น) และทางหู (สิ่งที่หูได้ยิน) ซึ่งเป็นไปได้ว่าบางคนอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการมองเห็นและการได้ยิน หรืออาจทั้งสองอย่างก็ได้

ด้านการรับรู้ทางโสตประสาท (Auditory Perception)

ด้านการรับรู้ทางโสตประสาทหรือที่อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **ภาษาเชิงรับ** (Receptive Language) นั้นเป็นกรณีที่มีปัญหาในการแยกแยะความแตกต่างของเสียงที่ยากๆ ในคำ หรืออาจมีปัญหาการแยกแยะเสียงในคำพูดที่ได้ยินได้ช้ากว่าปกติ ซึ่งแต่ละปัญหาอาจทำให้ฟังไม่รู้เรื่องและไม่เข้าใจความหมายในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังนั้นได้ หลายคนอาจมีปัญหาเนื่องจากมีเสียงรบกวนสอดแทรก (auditory figure-ground) ทำให้ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าเสียงใดเป็นเสียงหลักที่จะต้องฟังในกรณีที่มีมากกว่าหนึ่งเสียงที่ได้ยินพร้อมๆ กัน

ด้านการรับรู้ทางตา (Visual Perception)

บางคนอาจมีปัญหาการแยกแยะความแตกต่างของรูปทรงตัวอักษรที่มองเห็น (เรียกว่า graphemes) อาจมองภาพตัวอักษรหรือตัวเลขกลับด้าน (d b p q 6 9) ทำให้อ่านผิด บางคนอาจมีปัญหาจากสิ่งรบกวนภายนอก จนไม่รู้ว่าจะฟังความสนใจไปที่ส่วนใดของข้อความในหน้ากระดาษที่มีคำอยู่มากมายหลายบรรทัด ทำให้อ่านข้ามคำบางคำไปบ้าง อ่านข้ามบรรทัดไปบ้าง หรืออ่านประโยคเดียวกันซ้ำแล้วซ้ำอีกบ้าง บางรายก็มีปัญหาการนำภาพที่ตาสองข้างมองเห็นมารวมให้เห็นเป็นภาพเดียวกันที่ชัดลึกไม่ได้ ทำให้ประมาณความลึกหรือระยะห่างไม่ได้ ทำให้เดินชนโน่นสะดุดนี้ เพราะมีปัญหาในการสั่งการที่ต้องใช้ข้อมูลเหล่านี้สั่งการไปยังมือเท้า และร่างกายให้ทำตาม ถ้ามีปัญหาจากด้านการมองเห็นก็จะเกิดปัญหาในส่วนที่ต้องใช้มือกับตาประสานกัน เรียกว่า visual motor skill เช่น การรับลูกบอล การโยน-รับลูกบอล หรือการหยิบแก้ว ซึ่งเมื่อมีการบันทึกข้อมูลในสมองแล้ว กิจกรรมทั้ง 3 อย่างต่อไปนี้ก็จะตามมาเพื่อทำการประมวลหรือทำความเข้าใจ อย่างแรก

คือการนำข้อมูลไปเก็บไว้ในตำแหน่งที่เหมาะสม จากนั้นก็ทำความเข้าใจข้อมูลนั้นในส่วนลึกเกินกว่าความหมายตามตัวอักษร และสุดท้ายก็นำข้อมูลนั้นไปผนวกรวมเข้าเป็นความคิดที่สมบูรณ์ หรือความเข้าใจของตนเอง

ด้านการจัดลำดับ (Sequencing)

บางคนอาจมีปัญหาไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลเข้าไว้ให้ถูกที่ได้ อาทิ ทำให้เรียงลำดับตัวเลขไม่ถูกต้อง และจำลำดับไม่ได้ เช่น ลำดับของเดือนในหนึ่งปี ลำดับตัวอักษร หรือลำดับเวลาตามตาราง หรืออาจเขียนรายงานที่มีสาระสำคัญๆ ครบถ้วน แต่จัดเรียงลำดับไว้ไม่ถูกที่ เป็นต้น

ด้านการเข้าใจความหมายนามธรรม (Abstraction)

บางคนอาจมีปัญหาไม่เข้าใจความหมายของคำ หรือความคิด ทำให้ไม่เข้าใจในบางเรื่องที่เป็นเรื่องซ้ำซ้อน หรือปรัชญา หรือคำที่มีเสณัย เช่น คำว่า “หมา” คือสัตว์ชนิดหนึ่ง กับ “หมาหมา” หรือ “ชาติหมา” ที่เป็นคำต่า เป็นต้น

ด้านการจัดระบบ (Organization)

บางคนอาจมีปัญหาการจัดการกับวัสดุเครื่องใช้ การทำรายงาน สมุดแบบฝึกหัด หรือการทำสมุดจดการบ้านหายบ้าง สืบไม่รู้ว่าวางไว้ที่ไหนบ้าง หรือบางคนอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรื่องของตัวเอง เช่น จัดห้องนอน บางคนก็มีปัญหาเรื่องการจัดเวลา ไม่ส่งงานตามเวลา หรือส่งงานล่าช้ากว่ากำหนด ซึ่งเรื่องการจัดการตามเวลานี้เราเรียกว่า ทักษะคิดเชิงบริหาร (Executive function)

การจดจำ (Memory)

การจำลักษณะนี้ มีความสำคัญสำหรับการเรียนรู้ “การจำเนืองงาน (working memory)” หมายถึงความสามารถจำข้อมูลเอาไว้จนกระทั่งได้นำข้อมูลนั้นไปผสมผสานเข้ากับความคิดหรือแนวคิดหลัก เช่น การอ่านคำเรียงไปแต่ละคำจนจบประโยค หรือจบความในย่อหน้า และเข้าใจความหมายทั้งหมด “การจำระยะสั้น (Short - term memory)” เป็นกระบวนการเก็บและเรียกใช้ข้อมูลสำหรับช่วงเวลาจำกัด เป็นข้อมูลที่มีอยู่เพียงชั่วคราวเฉพาะหน้า ซึ่งยังไม่ได้เก็บเข้าระบบความจำระยะยาว ซึ่ง “การจำระยะยาว (Long-term memory)” นั้น หมายถึง เราอ่านข้อมูลที่ได้อ่านเก็บเอาไว้แล้วและคงอยู่ให้เรียกใช้ได้อีกนาน ซึ่งบางคนก็จะมีปัญหาด้านการจดจำจากสิ่งที่ได้ยินหรือจากที่ได้เห็น

ตัวอย่างของการจดจำเนืองงาน คือ เมื่ออ่านประโยคจบและเก็บข้อมูลเอาไว้แล้วก็อ่านข้อความช่วงต่อไป พอจบตอนก็นำความหมายของข้อมูลทั้งตอนที่อ่านนั้นมาใช้ทำงาน สำหรับการจำระยะสั้น คือ เมื่อได้อ่านข้อความไปจนจบบท ได้ศึกษาเนื้อหาและจดจำข้อมูลไว้นานพอที่จะใช้ในข้อสอบหรือในการวัดผลแบบอื่นๆ ได้ ส่วนการจำระยะยาว คือ สิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อได้ทำการเชื่อมประสานข้อมูลเข้าด้วยกันให้อยู่ในสภาพที่สามารถเรียกข้อมูลมาใช้ได้ในระยะยาวหลังจากนั้น ซึ่งจากการเชื่อมโยงข้อมูลเฉพาะตัวเข้ากับข้อมูลสากลหรือตำราเนื้อหาจะทำให้ข้อมูลนั้นผสมผสานลงไปในองค์ความรู้หลักของคนๆ นั้น ข้อมูลจะสื่อถึงกันได้โดยอาศัยคำพูด (ผลผลิตในรูปของภาษา) หรือโดยอาศัยการกระทำที่ใช้กล้ามเนื้อ เช่น การเขียน การวาด การแสดงท่าทาง (ผลผลิตทางการเคลื่อนไหว) ซึ่งบางคนอาจใช้ภาษาไม่ได้ที่อาจเรียกว่า ใช้ภาษาท่าทางไม่เป็น หรือแสดงอาการด้วยท่าทางไม่ได้

การใช้ภาษาไม่ได้หรือความบกพร่องในการใช้ภาษา (Language Disability)

อาจกล่าวได้ว่าการแสดงผลทางภาษาเป็นเรื่องจำเป็นโดยธรรมชาติ คำว่า “ธรรมชาติ” ในที่นี้หมายถึงบุคคลคนนั้นจะต้องเป็นผู้ริเริ่มการสนทนา จะต้องจัดระบบของความคิด และสรรหาถ้อยคำที่จะใช้ก่อนที่จะพูดออกไป ภาษาที่เป็นคำขอร้อง หมายถึง การใช้คำถามหรือคำขอที่ทำให้ต้องจัดการรวบรวมความคิด ค้นหาคำพูดที่ถูกต้อง แล้วก็พูดออกไปในเวลาเดียวกัน คนส่วนใหญ่ที่มีปัญหาหย่นความสามารถทางภาษา จะมีปัญหาการใช้ภาษาแบบธรรมชาติไม่มากนัก แต่ทว่าในสภาวะที่ถูกบีบบังคับ เขาอาจจะมปัญหาต้องดิ้นรนเพื่อจัดระบบของความคิด และคิดหาคำพูดที่ถูกต้องมาใช้ด้วย

การบังคับการเคลื่อนไหวไม่ได้ (Motor Disability)

บางคนอาจมีปัญหาด้านความสัมพันธ์ของกลุ่มกล้ามเนื้อ ที่เรียกว่า กล้ามเนื้อส่วนละเอียดทำงานย่อหย่อน ทำให้มีปัญหาด้านการระบายสี การตัด การเขียน การติดกระดาษ หรือการผูกเชือกทรงเท้า แต่ที่มีปัญหาการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เรียกว่า สภาพการเคลื่อนไหวย่อหย่อน ซึ่งจะมีสภาพไม่ทะมัดทะแมงเวลาวิ่งหรือกระโดด

สรุปแต่ละคนก็จะมีรูปแบบของปัญหาการเรียนรู้ (LD) ตามแบบของตัวเองที่ไม่เหมือนใคร ซึ่งอาจเป็นแบบที่รวมลักษณะย่อหย่อนทั่วไปหลายอย่างรวมกันก็ได้ เช่น อาจเป็นแบบที่สะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องการใช้ภาษาตั้งแต่การฟังให้รู้เรื่อง การฟังลำดับความ การตีความเรื่องนามธรรม การจัดการข้อมูล การจดจำสิ่งที่ได้ฟัง และความย่อหย่นทางภาษา หรืออาจจะเป็นความบกพร่องในอีกรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้สิ่งที่มองเห็น หรือแบบที่เป็นความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งบางคนก็มีปัญหาทั้งสองอย่างที่กล่าวมานั้น

ที่มา: <https://ldaamerica.org/support/new-to-ld/>

ผู้แปลและเรียบเรียง: นายประเสริฐ ต้นสกุล